

Crònica de la jornada *Noves mirades a l'acció comunitària* celebrada el 28 de novembre de 2014 a la Casa del Mar de Barcelona

Report on the conference “New approaches to community action”, celebrated on November 28th 2014 at Casa del Mar in Barcelona

Ramon Terrassa Cusí¹

Amb l'objectiu d'oferir noves mirades sobre l'acció comunitària, la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària del Departament de Benestar Social i Família va organitzar el 28 de novembre passat una jornada a la Casa del Mar de Barcelona, en el transcurs de la qual es varen poder escoltar diverses ponències al voltant de la cohesió social, la participació i la transformació social a partir de la intervenció en els barris i en les seves comunitats.

La jornada s'adreçava a tècnics de diferents programes comunitaris (programa Òmia, plans de desenvolupament comunitari, pla integral del poble gitano, accions comunitàries integrals, etc.) vinculats a la Generalitat, als ens locals o a entitats sense afany de lucre, gestores d'aquests programes.

Un cop inaugurada la jornada a càrrec de la consellera de Benestar Social i Família, que va fer èmfasi en la importància de

la visió comunitària i la innovació en el disseny de les polítiques socials, el Dr. Salvador Cardús, presentat per la Dra. Anna Forés, va oferir la conferència principal amb una visió sobre la participació i la cohesió, exposant el risc que els processos participatius que es promouen amb l'objectiu de l'apoderament ciutadà generin grups socials hipertutelats i esdevinguin una nova forma de dependència; així com el risc que la participació sigui quelcom obligatori. En aquest sentit el ponent conclouïa que l'objectiu de la participació no pot ser la participació en si mateixa sinó l'establiment de vincles socials, l'afloreament del sentiment de pertinença i la consciència d'una ciutadania democràtica.

El Dr. Cardús va esmentar també l'aparició de nous instruments de cohesió social (per exemple les xarxes socials), i com aquesta s'enforteix amb la diversitat; i va fer referèn-

Per citar l'article: TERRASSA CUSÍ, Ramon. Crònica de la jornada *Noves mirades a l'acció comunitària* celebrada el 28 de novembre de 2014 a la Casa del Mar de Barcelona. *Revista de Treball Social*. Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya, desembre 2014, n. 203, pàgines 167-168. ISSN 0212-7210.

¹ Director general d'Acció Cívica i Comunitària. Departament de Benestar Social i Família. Generalitat de Catalunya. dgacc.benestar@gencat.cat

cia també a les resistències que la gent té davant els canvis i va convidar-nos a plantejar de quines transformacions parlem quan parlem de transformació social: dels models hegemònics o d'altres de tipus adaptatiu. Finalment va assenyalar la necessitat d'estar alerta davant de discursos adoctrinadors que amb l'argument de la cohesió propugnin un model de societat menys lliure.

En resposta a les intervencions del públic, el doctor Cardús va introduir el concepte de *conflicte social* i va advertir de com, moltes vegades, no sabem llegir-ne les causes. També va referir-se a la convivència a partir del respecte a unes convencions i no tant com a resposta a un sistema de conviccions.

Per ampliar les visions sobre l'acció comunitària, a la segona part de la jornada es va convidar una ponent anglesa i una altra alemanya, que varen aportar la visió d'altres entorns en relació amb la intervenció social.

La senyora Marjorie Mayo, professora emèrita de Desenvolupament comunitari, educació professional i comunitària al Goldsmith College (Universitat de Londres), va fer referència a dos conceptes principals: cohesió i solidaritat. Va explicar el programa "Big Society", que té com a finalitat promoure la responsabilitat de les persones així com proveir un territori dels serveis necessaris. La senyora Mayo va relacionar la cohesió social amb la convivència entre comunitats diverses i l'adaptació mútua entre grups d'origen diferent, i va parlar sobre la islamofòbia com a element que dificulta la convivència i la cohesió. Finalment, va esmentar alguns punts febles de la intervenció en els barris, com la utilització de la participació per encobrir llocs de treball o per suplir serveis que hauria d'oferir l'Administració.

La segona ponent va ser la senyora Susanne Glöckner, graduada en Enginyeria de planificació territorial a la Universitat de Dortmund, tècnica de programes de l'ESF (Livable Social City Integration) del Ministeri de Transport, Construcció i Estudi Urbanístic d'Alemanya. La senyora Glöckner va presentar el programa "Social City", finançat pel govern federal i gestionat pels estats federals alemanys. Aquest programa, per tal d'evitar la polarització social, promou el desenvolupament social urbà i té la finalitat de millorar les condicions de vida tot potenciant la cohesió social a partir dels elements següents: mesures d'intervenció en urbanisme; actuacions en l'àmbit de la construcció i la millora dels habitatges; estratègies fetes a mida de la comunitat beneficiària; intervenció interdepartamental i interinstitucional (hi participen fundacions i empreses); suport a la participació de les persones; creació d'una oficina del programa a cada barri on s'intervé, que fa de punt de connexió entre els diferents actors que participen en el procés.

La ponent va explicar l'experiència del desenvolupament del programa "Social City" a la ciutat de Leipzig, a l'antiga RDA, on hi havia molts problemes estructurals i econòmics (nivell alt d'atur, baix poder adquisitiu, manca d'accés a l'habitatge i a l'espai públic).

A la cloenda de la jornada es va presentar la formació del 2015 adreçada als tècnics dels programes comunitaris vinculats, que girarà al voltant de la innovació social en l'acció comunitària i que es desenvoluparà en forma de cinc jornades repartides territorialment, organitzades pel Departament de Benestar Social i Família.